

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Egy évre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGY PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A veszedelmes demokrácia

A debreceni egyetem kiváló pedagógia-professzora, Mitrovics Gyula dr magas színvonalon álló előadást tartott vasárnap a nemzeti kulturáról mint politikai tényezőről. A tudós professzor ez előadása során foglalkozott korunk kulturális áramlataival, többek között és talán legtöbbször a *demokráciával*. Kétséghatározatlan történelmi adatok támogatásával megállapította, hogy a demokrácia *abban az értelemben*, amilyenben az elmúlt évtizedek alatt állandóan hangoztatták, a történelem folyamán mindig a *politikai és kulturális értékek kiértékelését jelentette*. Politikai téren a tömeg feletlen hatalmi túltengését, kulturális téren pedig a fáradságos, kitartó munkával fölhalmozott energia-források elapasztását eredményezte. És pedig azért, mert a demokrácia egyéni jogát összetévesztették, illetve azonosították mindenkor a természetes magánjoggal. Ebben a megállapításában tökéletesen igaza is van Mitrovics professzornak.

Ha csak az elmúlt évtizedek kimagaslóbb eseményeire, vagy még inkább a világháború után következő szomorú idők borzalmaira gondolunk is vissza, elegendő nagyon jellemző és kézenfekvő bizonyítékot találunk arra, hogy a tömeg pszichére építő lelkiismeretlen akarnokok mindenkor a demokráciának igazi és helyes értelmezésében tiszteltetreméltó alapelveivel éltek vissza. Linder Béla nem azért kiáltotta bele a katonai tömegek zárt soraiba, hogy nem akar katonát látni, mert az volt a meggyőződése, hogy az ólálkodó éhes farkasok ellen katonák nélkül is tud védekezni, hanem mert a minden téren érvényesülő demokrácia volt az ur akkor, amikor hatalmon volt és népszerűsége pályázott. Kellett neki a demokrácia köpönyege, hogy magára huzhassa a nép-tribun tógáját. Azt már nem akarta meglátni, hogy éppen akkor követi el a legaljasabb merényletet a nép ellen, amikor védtelenné teszi háza tájékát. Kohn-Kun Béla sem azért szocializálta a kapanyelet, mert az volt a meggyőződése, hogy az a nép érdekeit szolgálja, hanem mert „népbiztos” volt és a modern demokrácia még a kapanyelet sem volt hajlandó ember és ember közé állítani. És sovány vizsgálatás lehet ma számunkra, hogy magunkon látjuk bebizonyítva, miszerint mindannyian közönséges szélhámosok voltak, akik talán még önmagukat is becsapták és félrevezették.

Ez a demokrácia rémségesen veszedelmes a nemzetre nézve. És éppen ez okból kísérjük mi állandóan aggóddó figyelemmel a nagyhangú demokrata vezérek demagógiáját. Hangzatos frázisokkal operálni sohasem volt nehéz feladat, de nem nehéz különösen ma, amikor az elvesztett háború és rettenetes béke kegyetlenségei fekszik meg az emberi lelkeket. Tattersallban szónokolni a népjogok kiterjesztéséről, a közszabadságoknak nevezett zabolátlan szerzetelenségek föllevenítéséről ma, amikor a büdös kézzel helytelen mederbe terelt, valóban *aldemokrácia* juttatta koldusbotra az országot, — legalább is lelkiismeretlen könnyelműség. Annyit jelent, mint megcsóvázott úszköt dobni az alig eloltott s még mindig füstölő zsaránok közé. Becsületes, józan gondolkodással csakis arról lehet ma még beszélni, hogy a felfeszített indulatokat lecsendesítsük s a nemrég még háborgó tengert, a gáttépő hullámokat visszaszorítsuk régi medrükbe.

A demokratizmus csak a nyugodt, békés idők uralkodó és irányító áramlata lehet. Amikor békekesség honol majd nemcsak az ántánt

„békeszerződésében”, hanem a magyar lelkekben is. Amikor hite, reménye mind megvalósul a nemzetnek és visszanyerte már azokat a nélkülözhetetlen erőforrásokat, amelyek nélkül mindig beteg és nyomorék lesz. Akkor lehet igazán majd demokráciáról beszélni, *akkor kell is demokráciát követelni*. De akkor sem a meghamisított, helytelenül értelmezett demokráciát, hanem azt, amely a protestantizmus alapelveiben van mély életfilozófiával lefektetve. Akkor kell majd ismét ezt a demokráciát követelnünk, mely felszabadítja a gondolkodni tudó és akaró embert a korlátlan tekintély

nyomasztó bilincseitől, mely szabad folyást enged az egyéni vizsgálódásnak és kitágítja az érvényesülés határait. Addig azonban, míg odáig nem jutottunk, míg hitünket és reményünket a kételkedés sorvasztó ereje örli és zsibbasztja, addig csak tartsuk fenn ezeket az indulatfékező korlátokat, melyek nemzetünk jelenét és jövőjét tartják magukhoz láncolva. Legyünk addig — ha úgy fetszik — konzervatívok és tekintély-hódolók!

Szent meggyőződésünk, hogy ennek több hasznát látja a sokat szenvedett haza, mint ama veszedelmes demokráciának!

Kiirják a községi választásokat?

Budapest, május 9. A képviselőház folyosóján ma az a hír terjedt el, hogy gróf Ráday Gedeon belügyminiszter az 1914. évi választójog alapján legközelebb kiirja a községi és törvényhatósági képviselőtestületek ujjaalakítására irányuló választásokat. E hír a kisczardapártban nagy riadalmat keltett.

Az önálló jegybank kérdése a Ház előtt

Hegedüs üzenete az amerikai magyarságnak

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, május 9. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg R. Kovácsy István elnök. Az elnöki előterjesztések után folytatták a költségvetés tárgyalását. Drózdly Győző szólott hozzá elsőnek és nem szavazza meg, mert nem látja a költségvetésben semmi nyomát annak, hogy egy új államérett állunk szemben. S ha nem tekint a karhatalomra, a kormányzásra s a titkos alapokra felvett összegeket, az egész költségvetés olyan, mint a rendes költségvetések. A forradalmi intézmények már két éve állanak felszámolás alatt és még megemlíthet sincsenek a költségvetésben. Felmerül az a gyanu, hogy itt titkos gazdálkodás folyik.

Hegedüs pénzügyminiszter hangosan kacagva közbekiált: De hisz ez költségvetés és nem zárszámadás!

Drózdly Győző indítványt nyújt be az iránt, hogy a pénzügyminiszter 3 hónap alatt terjessze a nemzetgyűlés elé a tanácsköztársaság gazdálkodását. Azután beszél a bankgassei milliőrkről (Hegedüs újra közbeszó) és részletes kimutatást kér azokról. Követeli a titkos diplomácia megszüntetését. A javaslatot nem fogadja el.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter válaszul Drózdly beszédjére és kijelenti, hogy a költségvetés ugyan nem az ő munkája, hanem elődjéé, de azért jótáll érte. Drózdly állításával szemben megállapítja, hogy *minden fillér kiadás benne van a költségvetésben*, de az költségvetés csak és nem zárszámadás! *Ez alkalommal van néhány szava az amerikai magyarsághoz is*. Amíg a pénzügyminiszter azt nem mondja, hogy itt az ideje az önálló jegybank kérdésével való foglalkozásnak, addig ne foglalkozunk vele. A hitel kérdése olyan könnyes, mint egy asszony becsülete. Avatlatlan kézzel nem szabad hozzányulni... Meg kell várunk, míg a nagyhatalmak úgy nyilatkoznak — most is jött egy jegyzék, de ez sem teljes, — hogy megengedik az önálló jegybankot és nem akarják azt jövétételre lefoglalni, akkor majd beszélni fogunk amerikai testvéreinkkel az önálló jegybank felállításáról.

— Igen sűrűn fordul elő, — folytatta a pénzügyminiszter, — hogy jóindulatu, de hozzá

nem értő emberek kimennek Amerikába s ott élénk agitációt fejtenek ki. Ilyenkor én hosszú leveleket kapok az Óceánon túlról, melyek egyes magyar bankok főnökeiktől jönnek és tele vannak panaszokkal az agitációk ellen. Ha majd eljön az ideje, feltétlenül számítani fogok az amerikai magyarság segítségére is. (Eljenzés.)

Szilárd Béla a községi takarékpénztárak felállítását sürgeti, a költségvetést elfogadja.

Szerényi József báró szólal fel ezután. Hibának tartja, hogy a költségvetés 20 milliárdra rug és a megtakarítás mindössze 17 és fél millió.

— Ő még mindig azt látja, hogy a kormány üldözi a kereskedelmet, különösen a most kiadott lakásrendeletben, amely az invázió következtében ide menekült (galiciai!) kereskedőktől megtagadja a letelepedési engedélyt. Javaslatozt nyújt be és kéri, utasítsa a Ház a kormányt, hogy a lakásrendeletet revízió végett terjessze a nemzetgyűlés elé. (Zajos ellenmondások.)

Azután foglalkozik a távirati cenzurával, mely szerinte szintén a kereskedelem ellen irányul és követeli megszüntetését. Majd a valuta javulásáról beszél és azt mondja, hogy ez a külföld bizalmának jele azért, hogy a jogrend helyreállt az országban. Ennek a bizalomnak tartósnak kell lennie. Sürgeti az ipari és mezőgazdasági termelés fokozását s beszédét Apponyi szavaival végzi: Tegyük félre minden pártoskodást és egyesüljenek mindazok, akik tiszta erkölcsök alapján akarják Magyarországot ujjaépíteni. A javaslatot elfogadja. Az elnök napirendi javaslatot tesz, mire a Ház ülését délután fél kettőkor berekeszti.

Engedtek a németek

Berlin, máj. 9. A négy nagy párt között komoly közeledés jött létre az antánt ultimátumának elfogadását illetőleg. A pártok az az állásponton vannak, hogy engedni kell az ultimátumnak, ha az antánt garantálja, hogy nem hajtja végre a büntető szanckiókat, különösen a Ruhr-vidék megszállását,

Andrássy intőszava a zsidósághoz

„Vigyázzanak, ne tegyék próbára a társadalom idegrendszerét!”

Miskolc, május 9. Andrássy Gyula gróf vasárnap beszámoló beszédet mondott, amelyben mindenekelőtt megokolta a keresztény pártba való belépését. Azután hangsúlyozta, hogy a zsidókérdésben módosította felfogását, amennyiben a keresztény társadalom állásfoglalásához mérten szakított a liberálizmussal.

— Vigyázzanak a zsidók, — mondotta, — ne tegyék próbára a keresztény társadalom idegrendszerét! Az ő érdekük, hogy ne azokat

a hurokat pengessék, amelyeket a forradalom előtt. Ne csináljanak tovább zsidó politikát, hanem kizárólag nemzeti politikát folytassanak.

Beszél a zsidókérdés megoldásának lehetőségeiről, beszél a munkáskérdésről, a kisgazdapárt osztály jellegéről, a sajtótörvény revíziójáról és a királykérdésről, melyre vonatkozólag azt mondja, hogy egyelőre feltétlenül ki kell kapcsolni a nemzeti politikából.

Milyen legyen a nemzeti kultúra?

Mitrovics professzor előadása

A Keresztény Nemzeti Liga és az Arany János Társaság sorozatos előadásainak keretében tartotta magas nivóú szabadelőadását vasárnap délelőtt 11 órakor a vármegyeház dísztermében Mitrovics Gyula dr. egyetemi tanár.

A nagyműveltségű és széleslátókörű tudós professzor, aki városunk keresztény társadalmának öntudatra ébresztése körül hervadhatatlan érdemeket szerzett magának, a nemzeti kultúrpolitikáról mint létkérdésről érkezett kevés, de válogatott és előkelő közönség előtt.

— A nemzeti élet — mondotta — szorosán összefügg a kultúrával. A társadalom széles rétegei telítik ma már ezt, de sajnos, nem érzik, s nem élnek át a tétel igazságát. Pedig milyen mértékben magában tudja olvasztani a magyarság elszakított véreinek lelkivilágát kultúrája révén, oly mértékben lehet remény hazája területi integritásának helyreállítására.

Azután visszaillesztést vetett a magyar kultúra történetére, mely örvendetes fejlődést és haladást mutatott mindenkoron. Majd rámutatott azokra a hatalmas világtörténelmi áramlatokra, amelyek az emberi kultúrát elpusztítani igyekeztek, s amelyekből mégis a kultúra került ki győztesként, mert a kultúrát csak saját erkölcsi romlása pusztíthatja el.

— A magyar nemzetet a magyar kultúra fogja fenntartani, miért is a mai nemzedéknek kettőzött erővel kell oly kulturértékeket megteremtenie, amelyek a jövőre is megtarthatók. De ezzel együtt jár az is, hogy minden nemzeti tényező kétszer annyit produkáljon, mint ezelőtt. A föld, az ipar és kereskedelem, a tisztviselő, a katona nemcsak a jelennek kell, hogy dolgozzék, hanem pótolnia kell a múltban elvesztett nemzeti erőket is.

— Kérdés most már: milyen legyen ez a nemzeti kultúra? — Mindenekelőtt nemzeti és keresztény. — Nemzeti azért, mert a világ eddig csak nemzeti kultúrát tudott termelni, s nekünk nincs kockázatni való fölöslegünk, hogy azt kísérletekre fordítsuk. Keresztény legyen azért, mert a kereszténység fogalma a legszínesebb, legnemesebb, legemelkedettebb eszmei tartalom, amelyet az ember egész élete folyamán alkotni tudott. De természetes, hogy ez nem lehet csak jelszó, ebben tetteknek is kell érvényesülniök.

— A magyar kultúrának azonban még egységesnek és elosztását illetőleg egyenletesnek is kell lennie. Egységesnek kell lennie az erkölcsfejtésben, a fejlődés irányában és egyenletesen kell elosztódnia a társadalom minden tagozatában. Nem szabad oly nagy különbségnek lenni társadalmi osztályok között kulturáspontból, mint eddig volt. Kell, hogy minden társadalmi réteg elérje kulturájában azt a színvonalat, amely megkívántatik ahhoz, hogy a nemzet egészébe belekapcsolódhassék. Akaratunknak is egységesnek kell lennie, s mindenkor a közös nagy célt kell szem előtt tartania.

Az emberi társadalomra mérhetetlen károk származnának abból, ha tevékenysége egyoldalú lenne. Ez viszont nem azt jelenti, hogy semmiben sem akarjunk különbséget látni ember és ember között, mert annak a különbségnek vannak hátrányai, de vannak előnyei is. Hátrányait, a mindenre vonatkozó teljes egyenlőséget ember és ember között, éreztük a közelmúlt idők borzalmaiban. Előnyei közül pedig legjelentősebbnek tekintjük azt, hogy a társadalom alulról, a szellemileg pihentebb rétegekből folytonosan regenerálódik. Ennek legszebb eredményeit éppen a protestáns egyház mutatja föl, amely aránytalan számbeli kisebbsége dacára is oly kultúrtevéző a nemzet életében, mint más nagyobb vallásfelekezetek. Bizonyos, hogy az embernek a szellemi tökéletesítésére a kamatoztatására fogékonysággal kell bírnia, hoznia kell magával okvetlenül valamelyes képességet.

Ezek után a ma modern világnézeteivel, a nacionalizmussal és internacionalizmussal, a konzervativizmussal és liberálizmussal foglalkozott Mitrovics professzor és kimutatta, hogy a liberálizmus ma voltaképpen önámításig menő túlhajtása a szabad vizsgálódásnak, a konzervativizmus ellenben az emberiség szellemi életének folytonossága. A nacionalizmus a mi erőnk és táplálónk, az internacionalizmus pedig a hazátlan faj szírvány-hidja, amelyen át világalomra törekszik.

A tudós professzor hosszasan foglalkozott ezután a demokrácia fogalmával és jelentőségével oly éles ítélőerővel, hogy előadásának e legértékesebb részét vezetőkörünkön ismeretjük.

A debreceni róm. kath. főgimnázium jubileuma

Ez év január hó 21-én mult kétszáz esztendeje annak, hogy Szolnyci Elek, az első debreceni piarista, a Varga- és Szent Anna-utca sarkán kis, szalmafedeles házban 21 növendékkel megnyitotta a kegyesrendi iskolát. A nagy évfordulót szűk, családi körben, a dátum szerinti napon meg is ülte az intézet, de már akkor határozatba ment, hogy a jobb, kellemesebb tavaszi idő beköszöntével nagyobb, országos ünnepek keretében is meg fogja azt ülni.

A volt tanítványok és az intézet jóbarátai a napokban az intézet igazgatóságával és tanári karával egyetemben elhatározták, hogy a jubileumot júlyó május hó 29-én, vasárnap fogják megünnepelni. A rendező bizottság a napokban fogja a végleges programot közzétenni, ugyanakkor történik meg az egyes hatóságok meghívása is az ünnepegre.

A Tisza-gyilkosság bünperce

Budapest, május 9. A büntetőtörvény-széken ma folytatták a Tisza-gyilkosság bünperceinek tárgyalását. Ma a villa őrizetére rendelt esendőröket hallgatták ki. Sófalvy Dánielt, Csiky Zsigmondot és Zombory Jánost. Ez utóbbi Pogány arcképére azt mondta, hogy hátróztottan látta a gyilkosság idején a villában.

NAPI HIREK

Lelekiismeretére

hallgatott egy magyar köztisztviselő, a kunszentmiklósi járás főszolgabírája és nem adott engedélyt a bojkottált lapok terjesztésére járdsa területén. Dr Förster Lajos nem kereste a törvény paragrafusait, nem pislogatott ijedten jobbra-balra, nem nézett tanácstalanul precedens után, hanem bele tekintett az élő lelkiismeretébe, s azt olvasta ki belőle, hogy nem szabad az engedélyt megadnia. Nem is adta. Végzését szószerint így indokolja:

„1. Az Est, Magyarország és Pesti Napló a forradalmak előkészítésében és általuk az ország tönkretételében oly kimagasló részt vettek, hogy a jelenlegi államrendben semmi létjogosultságuk nincsen, sőt, csupán kormányzati viszonyaink eddigi gyengesége okozta, hogy nevezett lapokat törvényesen meg nem szüntették.

2. Járásom keresztényen, szinmagyar lakosságát arra akarom szoktatni, hogy a maga fajiájának tiszta keresztény nemzeti szellemben irt sajtó termékeit olvassa. Ugy érzem, a keresztény sajtó kizárólagos támogatása kötelessége minden magyar tisztviselőnek, de legkivált annak, aki bármily csekély hátskörben hatalmi tényező.”

Arannyal kellene ennek az indokolásnak minden sorát nyomtatni, mert az egész keresztény magyarság lelkéből beszél... Förster Lajos előtt kalapot emelhet tehát minden magyar ember, de leginkább a szerencsétlen Debrecen keresztény magyarja, mert ő tartozik legmélyebb tisztelettel a kunszentmiklósi köztisztviselő iránt... Debrecenben, — szomorú fájdalom, — köztisztviselő üldözik a keresztény sajtót hatóságai jóváhagyás mellett! Mert hát nincs paragrafus és nincs precedens, amely tanácsot adna. Lelekiismeret és kötelességtudás nagyon barna kenyér a debreceni városházán...

— Hubert főispán hivatalában. Debrecen sz. kir. város főispánja, miután szabadságidejét letelt, tegnap ismét átvette hivatalának vezetését. A szabadságideje alatt őt helyettesített Csóka Sámuel h. polgármesternek a helyettes főispáni minőségben kifejtett szakszerű ténykedéséért olismerését és hálás köszönetét fejezte ki.

— A városi erdőgazdaság igazgatója. Tudvalevő, hogy az április 30 ikán tartott rendkívüli közgyűlés a városi erdők gazdasági ügyeinek intézésére egy erdőgazdasági bizottságot választott meg. Ez a bizottság a mult héten tartotta első ülését, s azon elnökévé dr Mogoss György tiszti főügyészt, jegyzőjévé pedig dr Miszti Károly városi aljegyzőt választotta meg. Egyben javaslatot terjesztett a tanács elé, amelyben Harkó Lajos állami erdőmérnöknek a vezetői teendők ellátásával való ideiglenes megbízatását javasolta. A tanács hozzájárult a javaslathoz és tudomásul vette, hogy a bizottságból hiányzó szakember megválasztása ez idő szerint nehézséget okoz, mert a törvényhatóságban jelenleg ilyen bizottsági tag nincsen. A tanács az erdőmérnök szabad-ságolása iránt fölterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez.

— Protestáns diákgyűlés Debrecenben. A budapesti Bethlen Gábor Kör a Debrecenben alakult Bethlen Gábor Kör közreműködésével nagy diáknapot rendez városunkban május hó 21-én és 22-én. Még pedig 21-én este fővárosi és helybeli művészek közreműködésével hangverseny lesz. 22-én délelőtt ünnepi istentiszteletek, délután nagy diákgyűlés. Részletes tájékoztatást néhány nap múlva közlünk.

Szőlősgazdák figyelmébe!

olajok, gépszij, ponyvák, kender kötélárúk, zsákok, kerti eszközök, valamint az összes gazdasági szükségletek beszerezhetők mélyen leszállított árakon a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruüzletében Debrecen, Hunyadi-utca 13. szám alatt.

Rézgálic, raffia, Mezőgazdák „COLUMBUS” és Clorbárium permetező vasbádógból, permetező alkatrészek, öntözőkannák,

— **Déry Frigyes Debrecenben.** Városunk nagylelkű maccenása, Déry Frigyes tegnap este Czukó Elemér dr. miniszteri tanácsos és dr. Szabó miniszteri titkár kíséretében Debrecenbe érkezett, hogy sok millió értékű muzeumának elhelyezése és a muzeum palotájának telkei ügyében tárgyalásokat folytasson.

— **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület debreceni köre** 1921. évi május hó 13-án, pénteken délután 4 órakor a református főgimnázium tanácskozó-termében gyűlést tart, melyre a tagokat és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az elnökség. A tárgysorozatban dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanárnak „A középiskolai reform kérdése” c. előadása szerepel.

— **A pünkösdi löversenyekre** a részletes program elkészült és folyó hó 11-én, szerdán reggeltől kezdve már kapható a Kossuth-utca sarkán levő újságárus bódében. A második napi program pénteken reggeltől ugyanott kapható. Az érdeklődés nemcsak Debrecenben, de a vidéken is oly rendkívüli, hogy a titkársághoz tömegesen érkeznek a távirati megkeresések páholyokért s helyek fenntartásáért. Akik előjegyzett páholyaikat kedd délig ki nem váltják, azoknak a páholyai a jelentkezőknek adnak ki.

— **Raktártűz.** Vasárnap este Stark Ella bazarárus Csapó-utca 9. szám alatt levő áru-raktárában eddig ismeretlen körülmények közt tűz támadt. A tüzet az épen közelben posztoló rendőr vette észre s azonnal értesítette a tűzoltókat. Mire azonban a tűzoltóság kivonult a helyszínre, a derék rendőr a házbeliekkel együtt még idejében elfojtotta a tüzet. A tűz következtében 500 doboz cipőkrém és rengeteg bazaráru égett el, úgy hogy a kár jelentékeny. A rendőrség most a tűz keletkezésének okát kutatja.

— **Csonkamagyarország lakosainak száma** 7,840,832 az 1920 január 1-én megjelent népszámlálás adatai szerint. 1910 óta a szaporodás mindössze 370 ezer, ennek is jórésze a megszállott területekről való menekültekre s a külföldről való bevándorlóakra, az Amerikából visszatértekre esik. Legcsekélyebb a szaporodás a Dunántul. Debrecen szaporodása jóval felül van az átlagon: a népszámlálás 103,228 főt talált, ami 11,3% szaporodásnak felel meg.

— **Pályázat a csendőr gazdasági tisztái állására.** Azon tartalékos tiszték, kik a csendőrgazdasági tisztái állásra pályázni akarnak, jelentkezzenek mielőbb Debrecen sz. kir. város nyilvántartó hivatalában (Pénzügyi-palota II. em. 11. ajtó).

— **Bonyodalmak egy szállítás körül.** A debreceni államrendőrségnél feljelentést tett a napokban Kovács József fuvaros-vállalkozó, hogy a múlt héten megjelent a lakásán Gerő Jenő nagyváradi kereskedő s egy stráfszekeret bérelt nála 5 ezer koronáért. Gerő Debrecenben cigaretta-hüvelyeket s egyéb árukat vásárolt, amelyeket át akart csempészni az oláh megszállott területre. A megállapodás szerint a stráfszekeret Török Antal és Kovács József kísérték el Debrecenből Biharkeresztesre, azaz, hogy ott megvárják az oláh területről érkező Gerőt, aki majd sőt és petrolumot adott volna át a kocsi kísérőknek. A kocsi még a múlt héten elindult, de mindez ideig nem érkezett vissza. Epen ezért a rendőrség a Kovács feljelentése alapján nyomoz a két kocsi-kísérő után. Nem kizárt azonban, hogy a csempész társaságot az oláhok lefűlelték.

— **Szerencsétlenség az istállóban.** Kun Gergely, Hatvan-utca 22. szám alatti kocsiist tegnap szolgálati helyén az istállóban egy ló megrugta. Kunt súlyos belsősérüléseivel beszállították a kórházba.

— **Nyíltan elfordul a szerb államcsémétől** a horvát parasztpárt s ezt a Sándor régensherceghez intézett memorándumában világosan megmondja kifejtve, hogy a horvátokat és a szerbeket a szó politikai értelmében nem szabad egy népnek tekinteni, és hogy a horvátok nem óhajtanak a szerbekkel együtt egy államot alkotni, amit az 1920. novemberi választások eredménye is fényesen igazol.

— **A magyar békeszerződés teljes szövege** és magyarázata térképekkel megjelent, kapható Antalffy Józsefnél. Telefon 612.

— **Újra nagy árzuhanás a sertésvásárban.** Tegnap délelőtt ismét sertésvásár volt. Nagy felhajtás mellett vétel a vásárban egyetlen egy sem történt. A beérkezett jelentések szerint a tegnapi vásárra felhajtottak 260 darab hizott és 600 darab sovány sertést, de gazdát egy sem cserélt. Az árak egyébként a következőképp alakultak: *sovány sertés 49—51 koronás, félkövér sertés 42—44 koronás, hi ott sertés 51—58 koronás* kilonkénti élősúlyban.

— **Nincs legelő a Hortobágyon.** A Hortobágyon legeltető gazdák egy küldöttsége járt tegnap Balogh István vezetésével a polgármesterhelyettesnél és panaszt tett az iránt, hogy a Hortobágyon tenyész-marháik nem kapnak megfelelő legelőt, minthogy az éjjeli fagyok, a vadludak és a korai tilosban való legeltetések a füvet fejlődésében erősen visszavetették. A polgármesterhelyettes bejelentette a tanácsnak, hogy a héten kimegy a Hortobágyra és a mátaí biztos bevonásával személyesen fog rövid uton orvoslásról gondoskodni.

— **Pékszövetkezetek Dániában.** A szövetkezeteknek egy új formája, a pékszövetkezetek, igen jelentős elterjedésre találtak Dániában. Koppenhágában 28 pékszövetkezet most központot létesített. A pékszövetkezetek célja, hogy tagjaikat jóízű és egészséges kenyérral lássák el.

— **Bérkocsisok a löversenyen.** Vasárnap délelőtt a városi előjáróságon anket volt, melyen a löversenyek idejére a löversenyteri bérkocsi taxát állapították meg. A megállapítás szerint a bérkocsisok tarifája a következő: 2 lovas a versenyterre ki és be várakozással 400 korona, 2 lovas a versenyterre csak ki vagy csak be 150 korona, 1 lovas a versenyterre ki és be várakozással 300 korona, 1 lovas a versenyterre csak ki, vagy csak be 100 korona. Amelyik bérkocsis magasabb díjat szedne, az ellen az előjáróság eljárását indít.

— **Két székfoglaló beszéd** hangzott el vasárnap a Tudományos Akadémia ünnepi közgyűlésén. Az egyiket József főherceg tartotta a magyar vitézség nagy napjairól, melyben háborus képeket rajzolt meg, a másikat Prohászka Ottokár Dantéről.

— **A mentőkocsi és a villamos.** Vasárnap délután a Péterfia-utca elején a mentők szilaj paripái megbokrosodtak és elragadták a város-szerke jól ismert vöröskeresztes mentőkocsi. A megbokrosodott lovak a kocsival egy épen arra haladó villamos elé kerültek. Szerencsére a villamosvezető idejében fékezett s így nagyobb karambol nem történt. A mentőkocsiban csak a személyzet ült.

— **Pályázat zenetanári állásra.** A városi tanács hétfői ülésén dr. Csűrös Ferenc kultúr-tanácsnok betérjesztette a zeneiskolai-bizottság javaslatát a zenedénel üresedésben lévő egy zeneelmélet-zongora és egy hegedű tanári tanszék betöltése iránt. A tanács elfogadta a javaslatot, s a pályázat kiírását határozta el. Pályázni június 15-ig lehet, a tanszékeket szeptember 1-ig kell elfogadni.

— **Szegeden sajtónap** volt most vasárnap Wolff Károlynak részvételével, melyen tiltakoztak a destruktív sajtó és a szabadközműveltség veszedelmes működése ellen.

A hus és zsirfélék árának újabb megállapítása

I Sertésfélék:

1. Karaj (töviskos) kilogrammonként 72 korona. 2. Comb 70 K, 3. Borda 68 K, 4. Egyébb husok 64 K, 5. Fej és köröm 28 K, 6. Háj 86 K, 7. Friss szalonna 76 K, 8. Zsir 94 korona.

Ezen árak folyó hó 10-én lépnek életbe. Az itt fel nem sorolt kész és félkész hústermékek árait a bizottság egyelőre próbaképp szabaddá teszi.

II. Marhahústfélék:

1. Marhahus kilogrammonként 50 korona. 2. Borjúhus 54 K, 3. Növendék hus 42 K, 4. Máj tüdő 22 korona.

Ezen árak folyó hó 11-én lépnek életbe. Árviszsgáló Bizottság.

— **Katonai hangverseny.** Ma és holnap este fél 9-től fél 11-ig a katonai vonószekerek a Hungária-kávéházban nagy klasszikus műsorral hangversenyt rendez. Belépődíj 10 K, tisztéknek 5 korona.

— **Selyembogárkiosztás.** Akik selyemtenyésztésre feliratkoztak, a selyemhernyók átvétele végett szerdán és esütőtökön jelenjenek meg Homokkert, Bujdosó-u. 3. sz. a. A hernyók elszállításához mindenki hozzon magával egy 50 cm. nagyságú dobozt. *Felügyelőség.*

— **Új iparrendélyek.** A városi tanács hétfői ülésén a következő iparrendélyeket adta ki: Burai Jánosnak burgonya- és zöldségkereskedésre 360, László Jánosnak szarvasmarhakereskedésre 1000, Takács Gyulának műszerészparra 500, Molnár Imrének import-export üzletre 1000, Szabó Lajosnak bérkocsisparra 500, Winkler Henriknek lekvárfőzésre és zöldségárusításra 200, Nyári Lajosnak asztalosparra 300, Gyémánt Mihályának kocsikereskedésre 200, Klósz Lajosnak daruálmokra 1000, Molnár Oszkárnak műszerészparra 200 korona engedélydíj lefizetése ellenében.

— **Felhívás.** Munkanélküli vas- és fém-észtergályosok és kézi reszelő-vágó testvérek, kik azonnali elhelyezést kívánnak, szíriant Debrecenben, Piac-u. 68. I. em. este 6—8 óra között érdeklődhetnek. A keresztény-socialisták kerületi titkársága.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Csapó József 19 éves Agárdi-utca 11. szám alatti asztalossegéd tegnap délelőtt munkaközben bal-karján megsérült. A mentők Csapót súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek,** kik a Nyulason veteményes kert céljaira 300 négyszögöles parcellákat bérbevenni óhajtanak, 100 négyszögölenként 30 K-ért f. hó 14-ig jelentkezhetnek a szövetség irodájában (Szt. Anna-u. 12.) A földek felszántatlanul lesznek átadva. „Hadrő” vezetősége.

— **Nyakkendőit** pénzünk javulása folytán 25%-al olcsóbban készítik és javítják. Péterfia-u. 53. szám alatt.

Művészet.

— **A Székely hangverseny** vasárnap este folyt le a Vigszínházban nagy érdeklődéssel. Telt ház mellett. Dr. hangversenyt Dr. Darkó Jenő egyetemi tanár, a Menekültügyi kirendeltség vezetője nyitotta meg hazafias érzéstől mélyen áthatott beszédével. Utána M. díry Béla énekelte nagy hatással magyar nótákat. Majd Szilágyi Béla székely főhadnagy saját szerzeményű irredenta szellemű melodramáját szavalta el. *Murgás* Kálmán dalművész hasonló sikerrel énekelte saját szerzeményű közismert dalait. *K. Somló* Emma a Nemzeti színház művésznője pedig oly mély érzéssel szavalta Szilágyi „Petőfi éjszakája” c. versét, hogy az egész közönséget magával ragadta. *Bacso* László hegedűszólo játéka közvetlenségével és kedves-ségével hatott. Általában az egész hangverseny erkölcsi tekintetben a legteljesebb siker jegyében folyt le.

SPORT.

— **Az atletikai tréningek** ezennel kedd, esütőtök és szombat délután 5 órától lesznek a DTE nagyerdői sporttelepén. A megrendezendő versenyekre való tekintettel felhívjuk az atletikai sporttal foglalkozókat, hogy a tréningeken pontosan jelenjenek meg.

— **A Magyar Athletikai Szövetség keletmagyarországi kerülete** ma d. u. 7 órakor a Bika-kávéház termében a tavaszi szezonban rendezendő versenyek ügyében megbeszélést tart, melyre pontos megjelenés kéri.

— **Az E. M. S. E. f. hó 10-én** d. u. 6 órakor választmányi ülést tart.

Közgazdaság

— **A borellenőrzés szigorítása.** A magyar borok jó hírnevének, a bel- és külföldön eddig elért hitelének minél hatékonyabb megvédése céljából a földművelésügyi miniszter utasította az állami pincefelügyelőket, hogy úgy az üzletekben, mint a magántermelőknél lévő borok ellenőrzését fokozottabb mértékben gyakorolják; minél több helyen tartsanak pincevizsgálatokat és az esetleges előforduló kihágások szigorú megtorlása iránt a szükséges lépéseket tegyék meg.

— **Esnek a gabonaárak.** A világszerte beállott olcsóbbodás a terménypiacot sem kerüthette ke Newyorkban a buza ára 60 cent mászánként

22 dg.) 147 és fél centről (475.75 magyar korona) 164 centre (379.50 magyar koronára) hanyatlott egy hét alatt. Még nagyobb mérvű a tengeri áresése, hol is a jegyzés a békebeli színvonal alá süllyedt. Míg ugyanis a tengeri librájáért 1914-ben 68 és fél centet fizettek a csikágói piacon, ma ugyanannyi tengeriért májusi határidőre már csak 59 és fél centet adnak. A tengeriárak tehát már most oly alacsonyak, minők 1914-től mostanáig nem voltak, jóllehet, ezidőszerint csak Észak-Amerika készletei érvéniesítik árszorító hatásukat. Ha majd Dél-Amerikában a most még hónaljásra váró La Plata termények előzőnlük a piacot, oly áresés fog bekövetkezni, amely a szabadforgalommal kapcsolatos közlekedési kérdések megoldását nagyon megfogja könnyíteni.

A fényezés ellen a mezőkövesdi matyónok körében megindult mozgalommal kapcsolatban a Magyar Gazdaszövetség átiratban kérte fel a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét, hogy e kérdést tanulmányozza, országos mozgalmat indítson kivált a falusi nép körében elterjedt fényezés ellen, amelyek nemcsak tákarékosági szempontból, de erkölcsi tekintetből is felette üdvös hatása várható.

SZÍNHÁZ.

Pénteken tisztviselőst lesz a színházban

A tisztviselők sürűn kérik Kardoss Géza szingizmatot, hogy a mi falunk énekes, táncos népsziművet megegyeszer adhassa elő a tisztviselőknél, mert az első tisztviselőst nagyon sokan jegy nélkül maradtak. Kardoss Géza a tisztviselők kérésének eleget tett s pénteken estére bérletszünetben újra előadásra tűzte ki a mi falunkat a tisztviselők számára, úgy hogy ez alkalommal az összes helyeket a tisztviselők szerezhetik meg és foglalhatják el. Tájékoztató közöljük, hogy a pénteki este jegyek, ma kedden déltől kezdve válthatók a Csokonai színházban.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden Mi ketten B. bérletben kerül bemutatásra.

Szöke Szakáll művésztársulata tegnap mutatkozott be az Apollóban. A nívós fehér családi műsor és művészi összjáték dícséretére válik a jövevény pesti művészgardának. Szöke Szakáll utólrhetetlenül szellemes konferanszai és ötletes tréfái állandó dírültségben tartották a közönséget. Mezei Honka pesti primadonna a „Menyasszonyvásár“ című operettben elragadó alakítást nyújtott. Sinai István közismert komikus és Márkus Alfréd művészi játékát tetőzték be az előadás sikerét. A zsufolt nézőtér szünni nem akaró ovációkkal ünnepelte a kifünő művészeket. Az érdeklődés oly nagy, hogy Szöke Szakáll társulata felejtetlen emlékekkel fog vissza emlékezni városunkra. A holnapi előadás új operette, új darabok és új szölok kerülnek bemutatásra. Jegyelővétel.

Notredami toronyóra. Victor Hugó legremekobb művét mutatja be az Aranybika mozi, a fevételek a párisi Pathégyár készítette Anasinudo szerepét Henry Krausz játssa. A fényhatása című vigjátékban Napierkoroska játssa a főszerepet. Jegyelővétel.

Falusi kislány Budapesten életkép 6 felvonásban Hóllay Kamilla főszereplésével az Urániában. Jegyelővétel.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 9. Magyar hitel 1580, Osztrák hitel 600, Angol-Magy. bank 730, Leszámit. bank 780, Magy.-Olasz bank 318, Jelz. hitelbank 275, Keresk. bank 6450, Pesti hazai első 21900, Borsod-miskolci 2150.
Valuták: Napoleon 625-645, Angol font 185-190, Dollár —, Francia frank 1640-1670, Márka 295-305, Lira 1010-1050,
Osztr. korona 34¹/₂-36¹/₂, Rubel 66-70, Lei 320-330, Sokol 280-295, Svájci frank 3425-

3520, Korona dinár 560-585, Frank dinár 560-585, Lengyel marka 26-27.

Devizák. Newyork 190-200, Amsterdam 6950-7200, Bukarest 320-325, Kopenhága 3550-3750, Kristiánia 3050-3250, London 795-815, Berlin 295-305, Olaszország 1030-1050, Paris 1600-1650, Prága 280-290, Stockholm 4660-4800, Svájc 3500-3600, Pécs 33-35, Zágráb 140-155.

Zürichi zárotőzsde máj. 9. Berlin 845, Holland 199, Newyork 565, London 2246, Paris 4645, Milánó 2874, Prága 780, Budapest 275, Zágráb 405, Bukarest 930, Varsó 66, Bécs 145, Osztr. lebely. 98.

Budapesti árutőzsde máj. 9. Zab ab. átlomás 8.70 K, zab ab Budapest 9-9.50 K, fehérbab 5.50-6.-K, dunántuli tengeri 7.90-8.15 K, mak 35 K, dió 30-32 K. Az élelmiszer piacon sok áru volt, a forgalom élénk, különösen sok volt a husáru és zöldhorszó, melynek kg-ja 55-56 K.

Budapesti szarvasmarha máj. 9. Marhahus kg. 68-88 K, II. rendű 36-48 K, sertés hus kg. 84-88 K, sertés karaj 95-100 K, szalonna 84-96 K, zsir 96-98 K, borjúhus 64-90 K, olesóhus 48-60 K. Az Uj Nemzedék értesítése szerint a burgonya szabadforgalma holnap életbe lép.

Apró hirdetések.

Tenniszhaló kifogástalan állapotban eladó. Agárdi-u. 14.

Hántórtó vitorla borsó kapható: Csanak József r.-t. klg.-ként 18 korona.

Buforozott szobát keres teljes ellátással garzon uri ember lehetőleg közela Piac-utcahoz. Megkereséseket a kiadóba kér „Garzon“ jellegre.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Battyányi-utca 22. Telefon 1365.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Molykár ellen szörme és tállruhák megérzését a legnagyobb biztonságban beraktározó KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Mosott rongyot megvételre keresünk. Cim a kiadóhivatalban.

Koros Sándor férfi-szabó Mezőtér Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Vas a bronce teljesen új kilónként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Forgács István műdörés Bádagos-u.

Kiadó felébe vagy bérbe 360 négyzetgöli puszta telek a Sámsoni uton. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. sz.

Rinkancsok felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Eladó ház József kir. herceg-u. 43. sz. ház eladó.

Üzletszerző

Jutalék és fixfizetés mellett felvétetik. Csakis oly egyének adják be pályázatukat, kik líy minőségben már alkalmazva voltak. „Gyakorolt“ jellegre a kiadóba.

Cukorelárusítás

Értesitem a közönséget, hogy a cukor forgalmának szabadátétele folytán előállott átmeneti idő alatt a debreceni kereskedőknél a jelenben belföldi cukor csak lényegtelen mennyiségben van raktáron. A lépések megtételek azonban, hogy mielőbb újabb szállítmány érkezék Debrecenbe, ily körülmények között nincs szükség arra, hogy a közönség a jóval drágább külföldi cukrot vásárolja. Az újabb szállítmány érkezéséről és annak áráról a lapok útján értesitem a vásárló közönséget.

A következő kereskedésekben u. m.: Kontsek Géza, Félegyházy János, Deutsch Lajos, Deutsch Albert és Fia, kristálycukor kapható 96 korona árban. E kereskedésekben hatósági cukor nincs. A többi kereskedésekben a megmaradt hatósági kristálycukor 92 korona marad. Hatósági kockacukor minden kereskedésben elfogyott.

Debrecen, 1921. május 9.

Zöld, t. b. tanácsnok.

Családi ház

Farsgó-utcán 6 szobás csinos kis ház villamos megállónál azonnali átvételre eladó. DEZSÓ LÁSZLÓ irodája Maróthy György-utca 19. szám.

Csurka KEGYELET Temetkezési Vállalat

Debrecen Kossuth-u. 8 szám. (Kölcsonsegélyző épület) Telefon 381.

Ajánlja dusan felszerelt temetkezési vállalatát a n. é. gyászoló felek becses rendelkezésére a legolcsóbb áron. Diszes gyászokcsik. Elsőrendű felszerelés. Saját lovak.

Radikál a legjobb patkányirtó szer. Szappanok, parfümök

és mindenféle pipore cikkek, kötszerek, fésű- és keféáruk legolcsóbban szerezhetők be Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz. Telefon 14-80.

Budapesti sertés máj. 9. Maradvány 11465, sertés, érkezett 244 sertés, 135 süldő, összesen 11709 sertés, 135 süldő, eladott 109 sertés, maradvány 11600 sertés, 135 süldő. Árrk: zsirsertés 67-69, közép 63-66, könynyü 60-64 K.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban vesz Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

DEBRECENI Kalapgyár SZELLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek PIAC-U. 63. SZ.

Eladó nyaraló

Nagyerdő alatt, Egyetem főbejárataival szemben, téli-nyári lakásra alkalmas 2 szoba, nyitott és fedett veranda, melléképületekkel, park, jóízű szivattyus kut, szőlő, gyümölcsösökkel eladó. DEZSÓ LÁSZLÓ irodája Maróthy-u 18.

A Magyarországi Zsidóságrol

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdékű e-o és aktuális mű e-o

Irta: ifj. Wessprény Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Eladó ház

Bauer telepen, csinos kis családi ház 2 szoba, konyha, melléképületek és 300 négyzetgöli területtel azonnali átvételre eladó. DEZSÓ LÁSZLÓ irodája Maróthy György-utca 19. sz. alatt.

KALAPOK JAVÍTÁSÁT

szakszertlen eszközzel

M. Nagy Mihály

kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8. Kész kalapokban nagy választék.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt